

SAYYOHLIK JARAYONLARINI BAHOLASHNING BAZAVIY ALGORITMLARI

Xoliqova Manzura Qoyirovna

“Muxandislik grafikasi va raqamli texnologiyalar” kafedrası assistenti, TIQXMMI MTU Buxoro tabiiy resurslarni boshqarish instituti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7294924>

Annotatsiya. Ushbu maqolada turizm sohasi uchun strategik ahamiyatga ega bo'lgan axborot texnologiyalari xususiyatlari sifatleri ajratib ko'rsatilgan Sayyohlik jarayonlarini baholashning bazaviy algoritmlarining asosiy guruhlarining algoritmlari va formulalari ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: internet, turizm, axborot, tajriba, resurs, segment, baholash, aloqa vositalari, elektron, kommunikatsiya, integratsiya.

ОСНОВНЫЕ АЛГОРИТМЫ ОЦЕНКИ ТУРИСТСКИХ ПРОЦЕССОВ

Аннотация. В данной статье разработаны алгоритмы и формулы основных групп базовых алгоритмов оценки туристских процессов, которые выделяют характеристики информационных технологий, имеющих стратегическое значение для индустрии туризма.

Ключевые слова: интернет, туризм, информация, опыт, ресурс, сегмент, оценка, средства коммуникации, электронная, коммуникация, интеграция.

BASIC ALGORITHMS OF EVALUATION OF TOURIST PROCESSES

Abstract. In this article, the algorithms and formulas of the main groups of basic algorithms for the evaluation of tourism processes, which highlight the characteristics of information technologies of strategic importance for the tourism industry, have been developed.

Keywords: internet, tourism, information, experience, resource, segment, assessment, means of communication, electronic, communication, integration.

KIRISH

Bizga ma'lumki, algoritim – berilgan natijaga erishish uchun qilinishi kerak bo'lgan aniq ko'rsatmalar ketma-ketligi hisoblanadi. Algoritim keng ma'noda faqat kompyuterga oid atama bo'lmay, balki unda berilgan ko'rsatmalarni bajara oluvchi har qanday narsaga oiddir.

TADQIQOT MATERIALLARI VA METODOLOGIYASI

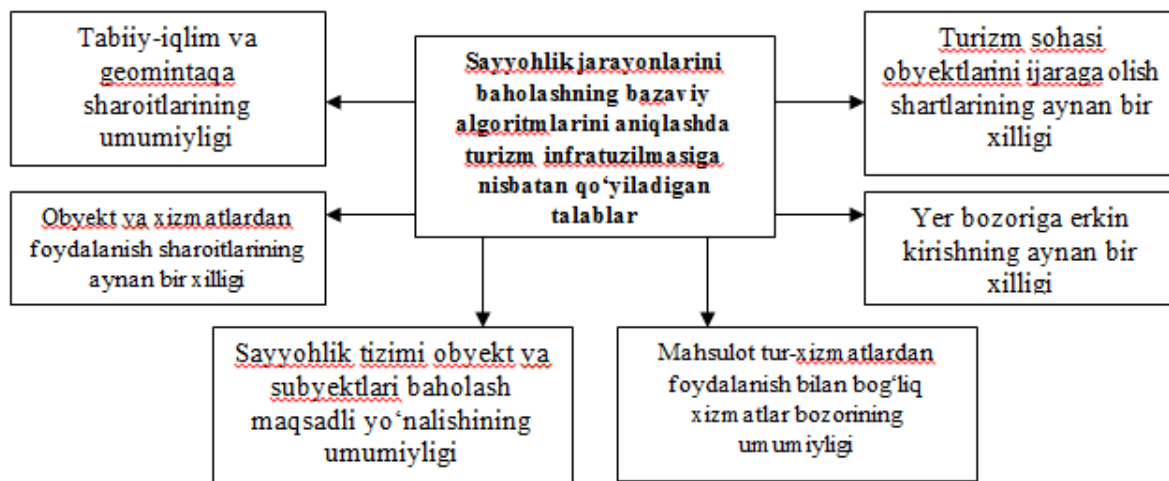
Algoritim– ma'lum bir turga oid masalalarni yechishda ishlatiladigan amallarning muayyan tartibda bajarilishi haqidagi aniq qoida (dastur). Kibernetika va matematikaning asosiy tushunchalaridan biri hisoblanadi. Hozirgi kunga kelib fan va texnika rivojlanishi bilan bir qatorda turizm sohasiga ham juda katta rivojlanishlar, o'zgarishlar bo'lyapti.

Turizm sohasi, xizmat ko'rsatish va ishlab chiqarish samaradorligi ixtisoslashuvning xilma-xilligi, tarmoqlarning turlicha uyg'unlashtirilishi, ularga ajratilgan yer uchastkalarining o'lchamlari, unumdorlik, turizm sohasida mahsulotlarini ishlab chiqarish va ularning tannarxi bilan tavsiflanadi. Shuningdek, ziyoratgoh va qadimiy obidalar, hamda dam olish markanlari sifati, ulardan foydalanish darajasi, infratuzilma bilan ta'minlanganlik va h.k. bo'yicha keskin farq qiladi. Sayyohlik maskanlari infratuzilmasi qiymatini baholashning «bazaviy algoritmi» tushunchasining ta'rifini talab qiluvchi birinchi holat shundan kelib chiqadiki, sayyohlik va ziyorat turizm qadamjolariga nisbatan ko'proq yer uchastkalari uchun ularning asosiy (bazaviy) qiymat bahosini aniqlash mexanizmi sifatida foydalanilishi mumkin bo'lgan, o'xshash omillarning bir xil ta'siri ostida belgilanadigan algoritim ana shunday algoritim hisoblanadi.

Bundan kelib chiqadiki, bazaviy algoritmlar sayyohlik tizimi infratuzilmasiga nisbatan qo‘yiladigan qator talablarga asoslanishi kerak, (1.1-rasm).

1.1-rasm.

Sayyohlik jarayonlarini baholashning bazaviy algoritmlarini aniqlashda turizm sohasi obyektlariga nisbatan qo‘yiladigan asosiy talablar.

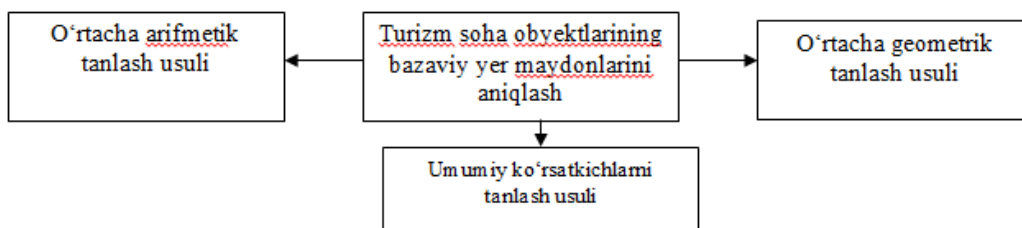
TADQIQOT NATIJALARI

Sayyohlik jarayonlarini baholashning bazaviy algoritmlarini aniqlashda turizm sohasi obyektlariga nisbatan qo‘yiladigan barcha talablarning mohiyati quyidagi umumlashtirilgan talablarni begilab beradi:

- Sayyohlik jarayonlarini tizimi infratuzilmalari qiymatini baholashning bazaviy algoritmlari tur-soha xo‘jaliklarining bazaviy yer uchastkalari bilan belgilab beriladi;
- baholash guruhlarida bazaviy yer maydonlarini aniqlashning qator usullari mavjud (1.2-rasm).

1.2-rasm.

Sayyohlik jarayonlarini baholash guruhlarida tur-hududlarni aniqlashning asosiy usullari.

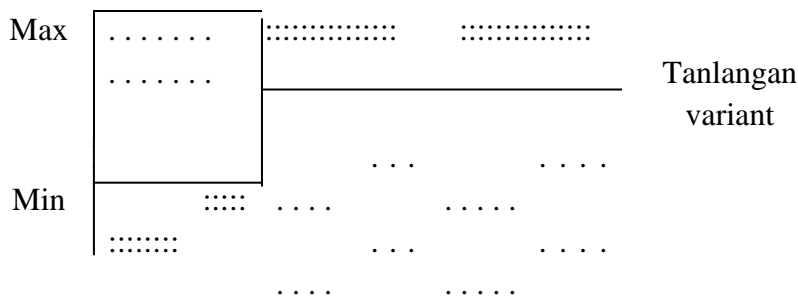
Yuqorida sanab o‘tilgan usullardan har biri o‘zining kamchiliklariga ega bo‘lib, muayyan sharoitga qarab qo‘llanishi mumkin

Sayyohlik obyektlarini baholashning matematik hisoblash bazaviy algoritmini ishlab chiqish uchun bazaviy hududni aniqlashning yuqorida keltirilgan usullaridagi qayd etilgan kamchiliklar, agar ular grafik ko‘rinishda aks ettirilsa, relief ko‘rinish hosil qiladi .

1. 1-jadval

Sayyohlik jarayonlarida turizm hududlarini aniqlash turli usullarining asosiy kamchiliklari va ularni optimal qo‘llash sohalari

Sayyohlik jarayonlarini	Usulning kamchiliklari	Optimal qo‘llash sohalari
-------------------------	------------------------	---------------------------

Shartli belgilar: - - - - - Max va min ko‘rsatkichlar;
 _____ tanlangan variant;
 : : : : : : Sayyohlik jarayoni alohida turizm hududi uchun yakka tartibdagi ko‘rsatkichlar.

XULOSA

Umuman olganda, dunyo bo‘yicha yoki turli hududlar bo‘yicha baholash ishlarini maxsus maqsadlar uchun, masalan sayyohlik jarayonlarini boshqarish, investitsiya loyihalarini amalga oshirishning dam olish markanlariga ta‘sirini aniqlash, garov evaziga kreditlashni yanada kengaytirish, yer uchastkasini yaxshilash va h.k. maqsadlarda o‘tkazish zarurati paydo bo‘ladi. Shu munosabat bilan shu va shunga o‘xshash sharoitda tur-hududlarni bahosini aniqlashning bazaviy algoritmlarini shakllantirish masalasini batafsil ko‘rib chiqishga zarurat tug‘iladi.

REFERENCES

1. «Elektron to‘lovlar to‘g‘risida» O‘zbekiston Respublikasi Qonuni, 16.12.2005 y.
2. «Elektron hujjat aylanishi to‘g‘risida» O‘zbekiston Respublikasining qonuni, 29.04.2004 y.
3. Karimov I.A. «Erishilgan yutuqlarni mustahkamlab, yangi marralar sari izchil harakat qilishimiz lozim» // «Xalq so‘zi», 2006 y., 11-fevral.
4. Xramsov P.B., Brik S.A., Rusak A.M., Surin A.I. Основы web-технологий. 512 str. 2003 g.
5. Konnekut D. Ispolzovanie Internet, 2-ye izdanie. — Kiev: Dialektika, 1997 g.
6. Prinsip elektronnoy biznesa / Perevod: Rubsov V., Gracheva M.V. – Izd-vo: Открытые системы, 2001g.
7. Norchayev A..N. Xalqaro sayyohlik rivojlanishning iqtisodiy o‘rishga ta‘siri. //Turkiston gazetasi. 14 – sentabr. 2009
8. Norchayev A.N., Eshnazarov M.A. Taraqqiyotning muhim bo‘g‘ini. //Turkiston gazetasi. 29 – noyabr. 2006 y
9. Butunjahon Turizm Tashkilotining 2010 - yil turizm sohasi rivojlanishi va uning kelajakdagi prognozi bo‘yicha hisoboti. // www.unwto.org, 2010
10. „O‘zbekturizm“ MKning 2005 – 2012 – yillarda xizmat ko‘rsatish va servis sohasini jadal rivojlantirish dasturi
11. Дурович А.Р. Организация туризма – СП.: «ПИТЕР» 2009. 320 б
12. Турковский М. Маркетинг гостиничных услуг. Учебное пособие – М.: «ФиС» 2008. 296 б
13. Бутко И.И. и другие. Туристический бизнес: Основы организации – М.: «ФиС» 2008. 384

14. Биржаков М.В. Введение в туризме. – СПб.: «ПИТЕР» 2008. 230 б
15. Александрова А.Ю. Международный туризм. – М.: «ГРИФ» 2004. 138 б
16. <http://www.gov.uz> – O‘zbekiston hukumatining rasmiy sayti
17. <http://www.stat.uz> – O‘zbekiston Respublikasi Davlat Statistika Qo‘mitasi rasmiy sayti
18. <http://www.uzbektourism.uz> - „O‘zbekturizm“ MK rasmiy sayti
19. <http://www.unwto.uz> – BMTning Butunjahon turizm tashkiloti rasmiy sayti